

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JÓZSEF

UGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Haladjunk.

Kunszentmárton, augusztus 6.

III.

A kunszentmártoni gazdaközönség ragaszkodása a régi vásártérhez nem helyes és nem igazságos.

Miért nem helyes?

Azért nem helyes, mert nem talállok benne semmi rátiót, hogy egy olyan nagy jövedelmezőségű tér parlagon heverjen csak azért, mert a város és a belhatár között fekszik. Ha ezen elvet követnénk, úgy nem lehetne semmit sem megvalósítani, mert mindig van olyan kifogás, mely egyik vagy másik polgártársunk érdekébe ütköznék. Kunszentmárton pedig vezet ezen a téren. Gazdaközönségünk mindent a saját érdekéből fog fel. A mi az ő elveivel ellenkezik, az rossz, a mi pedig neki tetszik, az jó; hiába állanak elő okos argumentumokkal. Ilyen a vásár áthelyezése is. Sokan azért ragaszkodnak a régi vásártérhez, mert ha kiállanak kapujokba, gyönyörködnek a népsokadalomban, közel találhatnak mindent, de az egész község érdekét semmibe sem veszik.

Az élet nem tanította meg még polgártársainkat, hogy mindenből pénzt kell csinálni. Jó is kunszentmártoni polgárnak lenni. Nem vagyunk szegények. A vendéglőkben büszkén verjük a mellünket, hogy nekem enynyi és enynyi földem van, enynyi és enynyi gabonám termett, de ha a közügyekről van szó, szidjuk első és legutolsósorban az előjáróságot és a képviselőtestületet, mely minden bajnak az okozója. Oh, édes Istenem, pedig kinek is van igaza? Bátran merem mondani, hogy a gazdaközönség felfogása nem helyes. Oly elfogult minden ügyben, hogy akármit indítványoznak, azt nem fogadják el. Talán azért, hogy a pótdó ne emelkedjék, talán népszerűség hajhászásból. Mi igaz az egyikből, vagy a másikból, nem tudom, de az tény, hogy képviselőink nem akarnak törzsvagyont szervezni Kunszentmártonnak.

Térjünk vissza a vásárra. Több képviselő hangoztatta, hogy Kunszentmárton tönkremegy, ha a vásárt áthelyezik. Sokan gondolkozóba estek ezen szavakra. Tönkremegyünk? Miért? Meggyőződünk, hogy az az egy pár képviselő és birtokos azért kardoskodott a vásár megmaradása mellett, mert a

mostani vásártér a belhatár felé fekszik és így könnyebben tudják azt megközelíteni.

Ezen érvük elfogadható. Igaz, hogy a belhatári birtokos a község szélén megtalálja a vásárt, nem kell neki a városon keresztül menni, míg a vasutat megtalálja. Nagy fáradságnak tartja, míg a vasúthoz elér, pedig a mi birtokosaink felkeresik a gyulai, orosházi, szarvasi vásárokat is, oda nincs messze az út, csak éppen a tanyáról be a vasút melletti vásártérre.

Minden ujítás nehézségekkel jár, de a nehézségek lassanként megszűnnek és amitől eleinte féltünk, idők múlásával kedves lesz előttünk. Így gondolom én az új vásártérünket is. Meg voltunk szokva a régihez, nehéz tőle megválnunk. Ragaszkodunk hozzá, dicserjük, a másikat pedig ócsároljuk, mert még új, nem tartottunk rajta vásárt. Azonban egy-két vásár után anynyira beletörődünk, sőt talán anynyira meg fogjuk kedvelni, mintha egész életünkben a vasút melletti tere járunk volna.

Mindig azt mondtam, csináljunk törzsvagyont. Kunszentmárton községnek a jövő évre 74%-os pótdója lesz s ki tudja, hogy a következő években nem-e fog emelkedni? És mi ennek az oka? Minden kiadást a pótdóból kell fedeznünk. Nincs semmi vagyonunk, mire támaszkodnunk lehetne.

A régi vásártérből is befolyik valami. Ha nem is milliók, de csinos kis összeg. Ezzel is hozzájárulunk a község terheinek a csökkentéséhez. Minden fillér számít egy község életében.

Az alsó erdő megvétele és a vásár áthelyezése tehát elengedhetetlen kellek. Ne sajnáljuk azt a kis fáradságot, hogy a községen kell keresztülhajtani állatainkat, az a kis fáradság meghozza a kamatait. Vásárunk forgalmasabb, népesebb lesz, olcsóbban veszünk és drágábban adunk el.

Még csak egyet. Ha a vásárt áthelyezzük, a mostani vasúti vendéglő szintén szép jövedelmet hozna. Átalakítanánk, csinálnánk vendégszobákat, nagy állást. Vásár alkalmával mindenki odaszállna. Nem is jönnének be a kereskedők a városba, hiszen ott kapnák a vásárt mindjárt helyben. Azt hiszem, ez a vendéglő tizszer annyi jövedelmet hozna a községnek, mint a régi nagyvendéglő. A vásár áthelyezése tehát szép kis pénzt hozna a községnek.

Gondolkozzunk uraim, fontoljuk meg a dolgot, legyünk jó polgárok, segítsünk községünkön. Ha elvetünk minden helyes indítványt, később magunk fogjuk megbánni, hogy annak idején nem voltunk elég okosak.

Az idő talán Kunszentmártonban is helyes mederbe fogja terelni a gondolkodást és minden jóra fordul. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Kunszentmárton-tiszazugi vasut ügye.

Kunszentmárton, augusztus 6.

Régi mozgalom e vasut megvalósítása. Évekkel ezelőtt a tiszai alsójárás községei könyörögtek Kunszentmártonnak, hogy csinálja meg a vasutat, mert az létérdekük. És most? Kunszentmárton főjegyzője megkereste az összes községek főjegyzőit, hogy pártolják a kunszentmárton-tiszazugi vasut ügyét. Tiszaug, Tiszasas és Szelevény szíves-lelélekkel csatlakoztak a mozgalomhoz és ajánlották, hogy a mi tőlük telik, annyit áldoznak is a vasutra. A többi községek jegyzői ridegen visszautasították Kunszentmárton kérését, mert ők más vasutat akarnak létesíteni, sőt talán fővonallá akarják vicinálisukat megcsinálni. Tervük: Tiszaföldváról Tiszakürt érintésével egy vasut Csongrádra. Rendes nyomtávolságú vasut.

A mozgalom élén Tiszakürt jegyzője, Szegedy László áll, ki elég erősen érzi magát és községét, hogy a vasutat megcsinálja. Pedig Szegedy nem jól számít. A vasúthoz pénz kell, sok pénz. Azért, hogy Tiszakürtnek annyi szőlője van — a Korhány, Kukros és Halesz kunszentmártoni embereké, — azért a vasúthoz a pénz előteremteni, — akármilyen kiváló jegyző — nem hiszem, hogy bírja. Ő mondta pár nappal előbb: Kunszentmárton nélkül csináljuk meg a vasutat.

Jó, jó, csinálja meg, nem esünk kétségbe, de azt is mondhatjuk, hogy terve délibáb, mert pénzük nincs, pénz nélkül pedig hallgassunk.

Tiszaföldvár a pusztatényő-kunszentmártoni vasutra sem áldozott, hogy remélhető tehát, hogy a csongrádi-tiszakürti vasutra áldozzon, melyen semmi forgalom sem remélhető. Ábránd az egész terv, melynek nincs komoly alapja.

Kunszentmárton, ha kell, áldoz a vasutra annyit, hogy négy-öt község sem többet. Csongrád pedig olyan közönyösen fogja fel Szegedy tervét, mint a kunszentmártoni harangozó az ágyúöntés tudományát. Mindig

reálisan kell gondolkozni. Kunszentmárton a három derék községgel megcsinálja a tiszazugi vasutat és pedig nem évek múltán, hanem hamarosan, Tiszakürt pedig ábrándozhat a vasutáról és megrendelhet egy monoplant, mert rendes nyomtávolságu vasutja Kunszentmárton nélkül soha sem lesz.

Fazekas András főjegyző a héten megszakítja szabadságát és a velünk érző községi főjegyzőket értekezletre hívja össze az ügy megbeszélése végett. Nekünk lesz vasutunk a Tiszazugba, de azt merem állítani, hogy Szegedy László tiszakürti jegyző nem éri meg azt az időt, hogy székvárosából vasuton menjen Tiszaföldvárra rokonai látogatására.

Az anyakönyvi kivonati díjak.

Kunszentmárton, augusztus 6.

A jegyzői kar újabb sérelme cím alatt lapunkban arról adtunk hírt, hogy a belügyminiszter Aradmegye törvényhatóságának azt a határozatát, amelyvel a törvényhatóság az anyakönyvi kivonatok kiállításáért járó díjakat a jegyzőknek engedte át, megsemmisítette, s eltiltotta a jegyzőket ezektől a díjaktól. Az érdekeltek megnyugtására kijelentjük, hogy hírünk, legalább ilyen szigorú értelmezésben nem felelhet meg a valóságnak. A belügyminiszter ugyanis az anyakönyvi kivonati díjak dolgában épen most adott ki egy általános rendeletet, a mely vasárnap jelent meg a hivatalos Belügyi Közlönyben s a mely liberálisabb álláspontot tanuskodik ebben a kérdésben. A rendelet szerint a belügyminiszternek indomására jutott, hogy több vármegyei törvényhatóság jóváhagyott olyan községi képviselőtestület határozatokat, a melyekkel az anyakönyvi kivonatokért járó díjakat egyszer és mindenkorra, vagy határozatlan időre az anyakönyvvezető jegyzőnek engedték át. Minthogy pedig az állami anyakönyvvezetésről szóló törvénynek a törvény indoklása szerint is az volt célja, hogy a kivonatokért befolyó díjakból a községek anyakönyvi dologi kiadásai fedeztessenek, a miniszter szerint az ilyen határozatok nyilván törvénybe ütköznek és így meg nem állhatnak.

Feladatává teszi a miniszter ehhez képest a törvényhatóságoknak, hogy amennyiben ily értelmű községi határozatokat jóváhagytak volna, a jóváhagyó rendelkezés hatályon kívül helyezése iránt intézkedjenek. Kijelenti továbbá a belügyminiszter, hogy más eset az, ha anyakönyvi-kivonati díjak egy-egy számadási év kezdetén belül részben vagy egészben jutalomképpen engedtetnek át az anyakönyvvezető jegyzőknek. A község erre, mint bármely más jutalmazásra önkormányzati hatásköréből kifolyólag kétségkívül jogosult.

A község ideirányuló elhatározásának érvényesítésénél csak az a követelmény vonja meg a tárgyilagos korlátot, hogy az anyakönyvi dologi kiadások a jutalmazásra szánt összeg levonása után is fedezve legyenek, hogy a község vagyoni helyzete olyan legyen, hogy az átengedni szánt összeget a közigazgatási feladatok sérelme nélkül nélkülözhesse s hogy a jutalmazás egyébként is indokolt legyen.

E szerint a rendelet szerint tehát épen nincs kizárva a lehetősége annak, hogy az anyakönyvi kivonatokért járó díjak ez után is jegyzőknek engedtetessenek át. Az átengedésről szóló határozatok azonban a képviselőtestület által evről-évre megismétlendők, gondoskodni kell, hogy az anyakönyvi dologi kiadások a

község más jövedelméből fedezetet nyerjenek s hogy az átengedés indokolva is legyen. Ez pedig a jegyzők fizetésének csekélyisége folytán nem okozhat nehézséget.

Hirek.

Kunszentmárton, augusztus 6.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselőtestülete 1911 évi augusztus hó 10. napján, azaz csütörtökön délelőtt 10 órakor a község háza tanástermében rendes közgyűlést tart. Tárgyak: A község háztartási, mezőéri és községi közmunka 1912. évi költségvetési előirányzatának megállapítása. A piaci elővásárlás szabályozása tárgyában alkotott vármegyei szabályrendelet kihirdetése és a kofák vásárlási idejének megállapítása.

— **Eljegyzés.** Székely Farkas színyérváraljai kir. járásbíró eljegyezte Doba István takarékpénztári ügyész kedves és bájós leányát, Ilonkát. — Gratulálunk.

— **Samassa érsek jubileuma.** Vasárnap volt negyven éve, hogy dr. Samassa József, a szepesi püspökké kinevezett kultuszminiszteri osztálytanácsost és országgyűlési képviselőt, Simor János akkori hercegprímás, az esztergomi bazilikában, püspökké felszentelte. Az azóta eltelt 40 évből kettőt Samassa József a szepesi püspöki széken töltött, harmincnyolcat pedig a régi érseki egyházmegye élén. Életkorra legidősebb tagja most a magyar püspöki karnak Samassa érsek és hogy a vállaira nehezedő 83 évet munkabíró erővel s meg nem lankadt szellemi frissességgel viseli, arra ép e napokban kiadott nagyjelentőségű körlevele is egyik kiváló bizonyosság. Egerben a jubileumot nagy ünnepséggel készülték megülni, Samassa érsek azonban, hogy kikerülje az ünnepeltetést, Egerből pár napra budapesti lakására vonult vissza, ahol csak legszűkebb környezetével volt együtt és ahonnan, hétfőn utazott ismét vissza érseki székvárosába. Az ünnepeltetésnek e kikerülése azonban nem akadályozta meg, hogy a nagyevű főpap iránt egyházmegyéje papságának s hiveinek kegyelete imponáns módon megnyilatkozzék. Az érseki egyházmegye 201 plébániáján mindenütt ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt tegnap, a jubiláris napon. Különös fényvel és bensőséggel ünnepelték a nevezetes évfordulót Egerben, ahol Debreczeni János apátkanonok pontifikálta az ünnepi misét és tartotta a Te Deum-ot. A főszékesegyházban nagyszámú közönség volt jelen, élén a polgári és katonai hatóságok, tanintézetek és egyesületek képviselőivel. Délben Begovceovich Róbert püspök, nagyprépost, érseki helyettes ünnepi lakomát adott, amelyen a házigazda szép beszédben ünnepelte a bibornok-érseket. A király Ischlből rendkívül meleghangú üdvözlő táviratot intézett Samassához, amelynek szövege a következő: Negyvenéves főpásztori működésének megünneplése alkalmából Önnek legbensőbb szerencsekívánataimat küldöm, halásan megemlékezvén azon sokoldalú kiváló érdemekről, melyeket az egyház és haza érdekében szerzett. Még évek hosszú során át tartsa meg az isteni Gondviselés áldást árasztó életét. Ferencz József.

Az ország minden részéből számtalan üdvözlő távirat érkezett, amelyek mind ünneplik a jubiláló főpapot.

— **A Körös-fürdőt építő társaság** ma, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor, a község háza nagytermében gyűlést tart.

— **Kettős lakodalom.** Tassi József ipartestületi elnök július 31-én hétfőn d. e. tartotta esküvőjét Tiszaföldváron Sárosi Teréziával, d. u. 5 órakor pedig leánya Tassi Ilonka esküvőjét örök-hűséget Horpácsi Imre iparosnak a helybeli róm. kath. templomban. Este 8 órakor azután apa és lánya együtt lakták el a lakodalmukat.

— **A szolnoki ipartestület új elnöke.** A szolnoki ipartestület elnökévé Fekete Péter asztalos mestert választották meg.

— **A korhányi kereszt.** Az ifju. Szabó Imre által épített korhányi-émlék már teljesen készen van. Gróf Csáky Károly váci püspök megbizta a cibakházai plebánost, hogy az emléket szentelje fel s egyuttal melegen köszönti és üdvözli ifju. Szabó Imrét, ki messze a községektől, a hívők vallási érületének emelésére, nagy költséggel olyan díszes kökeresztet állítottatott fel. A felszentelésre a cibakházai plebános bucsuval megy ki és a felszentelés előtt misét mond. Gróf Csáky váci püspök levele nagy örömet keltett Kunszentmártonban és a kunszentmártoni-korhányi szőlőbirtokosok nagyban készülődnek a korhányi-kereszt felszentelésére. A felszentelés vagy a jövő, vagy pedig az azután következő vasárnapon lesz. Ifju. Szabó Imre már minden előkészületet megtett a kereszt felszentelésére, melyre Kunszentmártonból nagyon sokan fognak ki-menni.

— **A szolnoki ref. egyház új lelkesze.** Alig pár hónapja, hogy a szolnoki ref. egyház volt lelkesze, Csekey István elhunyt és máris megvan az új lelkesze az átván maradt egyháznak, mely jölehet csak pár évtizede, hogy önállóvá lett, máris szép temploma és pár ezer hívője van. A hívők beköltözött állami, megyei és vasuti tisztviselőkből s iparosokból állnak. A hívőket az egyházmegye kiküldöttje, Takács József ceglédi lelkesze, vasárnapra hívta össze közgyűlésre. A közgyűlés a megüresedett lelkeszi állásra Soós László budai lelkeszt, Haypál Benő fiatal és jeles képzettségű káplánját, hívta meg egyházugulag. Soós a rendkívül megtisztelő meghívást elfogadja.

— **Eső és vihar.** Szombaton, július hó 29-én nagy vihar vonult el Kunszentmárton felett. Délután öt óra tájban hatalmas fellegek jelentek meg az égboltozaton, a szél pedig olyan esővel kavarta fel az utcai port, hogy az ember pár lépésnyire sem láthatott. Majd megereedt az eső. Ebben a nagy kánikulában bizony nagyon kevés volt, inkább a menydörgés és villámlás rémitgette az embereket. A villám többször lecsapott, szerencsére nagyobb kár nem esett. Józsa Károly földbirtokos tanyáján is lecsapott a villám. Az asztag végére egy nagy létra volt téve, abba csapott bele, szétroncsolta, de az asztagnak semmi baja sem esett.

— **Elsülyedt komp.** Tiszainokán szünetel a Tiszán a kompjárás. A régi, öreg komp felmondta a szolgálatot és nyugalomba vonult. Mult vasárnap este sok embert és kocsit szállítva át a komp Inokáról a Tiszán Kécskére. Alig hogy kiszálltak az utasok, a komp elkezdett süllyedni s pár pillanat alatt eltűnt a nézők szemei elől. A komp a közbirtokossága volt és a legidősebb emberek sem emlékeznek, hogy az mikor készült. Egyelőre megakadt a forgalom Inoka és Kécske között, de remélhető, hogy nem sokára.

— **Próbabál.** Huberth János elsőrendű táncitanító a mult hó 30-án tartotta kitünően sikerült próbabálját, szokatlanul nagy közönség előtt. Elismeréssel adozunk a mesternek azokért a szép és gyönyörködtető táncokért, amelyeket kis tanítványaival bemutatott. De viszont dicsérettel kell megemlékeznünk azokról a kis lányokról és fiúkról is, kik ügyességükkel és a tánc iránti szeretetükkel ké-

dések voltak az igazán nehéz s komplikált táncokat oly bájosan s kedvesen eljáratni, s a mester és tanítványok sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az egyes számok után frappáns kitéréssel megindult és szünni nem akaró tapsvihar s egyeseknek oly foku elragadtatása, mely a valóban nehéz és kimerítő számok megismétlését kívánta. A sok szép tánc közül legkedvesebb volt a „Téli álom” című balett, amelyben a leánykák részint fenyőággal, részint fátyollal kezükben, kecses tánclepedőikkel, szép mozdulatok variálásával, a fenyőágak és fátylak elhelyezésével igyekeztek a cimszerepnek teljes ügyességgel megfelelni. Nem szokásos kötelességből, hanem valódi érzelmeink nyilvánításául rójjuk le hálánkat és elismerésünket Huberth János táncitanító irányában, aki a tömegképzés terén nagyon is szokatlan s minden egyes egyén felé forduló odaadással, kitartással, fáradhatatlan szorgalommal s e jó tulajdonságait pompásan kiegészítő kedves modorával egy csapásra elszlatta azt a bizalmatlanságot és antipatiát, mely községünkben szerencsétlen kezű elődei működése nyomán, minden a táncra és főleg a táncitanítással összefüggő mozgalmat már ab ovo lekicsinyléssel és bizonyára nem indokolatlan kétkedéssel fogadott. A megrendült bizalom tehát ismét helyreállott és hogy ha a lezajlott próbából Huberth János táncitanítónak kétségbevonhatatlan erkölcsi sikere mellett csak kielégítő anyagi sikert is juttatott, a kunszentmártoni társadalom bizalma és a jövőbeli nagyobb anyagi siker reménye valószínűleg biztosítani fogják azt, hogy fiatalágunk a jövőben is az ő szakavatott vezetésével haladjon be mind mélyebben a tánc lelket nemesítő szeretetébe. A vasárnapi próbából azonban nemcsak a legzsebébb fiatalágunk szerzett egy bizonyára felejthetetlen estét, hanem községünk valóban szegényesen lüktető társadalmi életében is jelentős momentum volt, ugyanígy, hogy a napokkal előbb megindult agitáció eredményeképpen igazán szép számmal megjelent táncosok és táncosnők, kiváltképpen igen bájos vendégtáncosnők láttára egyesek, — kiket pusztán megjelenésükért is dicséret illet, — következetes tartózkodása az est kitünő sikerét még csak kétségessé sem tehetette. Ott volt a kunszentmártoni társadalom színe-java és a tágas táncsterem alaposan felszökött temperaturája nem annyira a nyári hőségnek, mint a kivilágos virradatig tartó sima bostonnak és hangos jókedvnek volt az oka.

— **Borbélyok kongresszusa.** A magyarországi borbély-, fodrász- és parókakészítő iparosok Aradon f. hó 21., 22. és 23-án tartják kongresszusukat. Augusztus 21-én lesz a megegyezés, este 9 órakor a Vadászútrán nagy ismerkedési estélyt tartanak, 22-én reggel 8 órakor kezdődik a kongresszus a városháza dísztermében és a következő napon folytatódik. Délutánokon kirándulások lesznek.

— **A „Tűzoltó-Otthon”.** A belügyminiszter megengedte a magyar országos tűzoltó-szövetségnek fennállása 40-ik évfordulója alkalmából, hogy a Budapesten létesíteni tervezett Tűzoltó-Otthon javára szeptember 24—26. napjain gyűjtővel, urnákkal, táskákkal és perselyekkel országos gyűjtést rendezhessen. A Tűzoltó-Otthon akként van tervbe véve, hogy abba az országos tűzoltói intézmények, így a szövetség, annak pénztára, a tűzoltói szaktanfolyamok, a tűzoltói múzeum és a szakkönyvtár elhelyezésre találjanak s a Budapesten megjelenő avagy szakfelvilágosítást kérő tűzoltók szakszerű utmutatásban, a gyógykezelést igénylő tűzoltók pedig gondos gyámolításban részesüljenek.

— **Járványkórház Szolnokon.** Szolnok város képviselőtestülete elhatározta, hogy a Kistrét-tájon járványkórházat építtet. Az építési költségek 47428 kor. 20 fillérben vannak előirányozva. A munkálatok biztosítására a polgármester most hirdette ki a pályázatot. Az ajánlatok beadásának határideje augusztus 19. délelőtt 10 óra.

— **Szabadságon.** Donánszky Gyula kir. telekkönyvvezető 4 héti terjedő szabadságát f. hó 10-én, kedden kezdi meg.

— **A szolnoki hitelbank rt. tökéletesítése.** Mint már arról megemlékeztünk, a szolnoki hitelbank rt. elhatározta, hogy alaptőkéjét 1,000.000 koronára emeli fel. Az igazgatóság most bocsájtotta ki e tárgyban az aláírási tervezetét. 2000 drb egyenkint 200 kor. értékű részvényt bocsájtanak ki. A részvények ára 215 kor., mely összeg 1911. évi január 1-től számított 6 százalékos kamattal fizetendő be. Három drb régi részvény után két drb új részvény jegyezhető 265 k. elővételi ár mellett.

— **A tűzoltók népnepélye.** A kunszentmártoni önkéntes tűzoltó-testület 1911. évi augusztus hó 13-án a felső erdőben táncmulatsággal egybekötött népnepélyt rendez. Belépti-díj a népmulatságra személyenként 60 fillér, gyermekeknek 20 fillér. Zenét a kunszentmártoni első zenekar és az öcsödi önk. tűzoltó zenekar szolgáltatja. Műsor: 1. Délután fél 4 órakor diszkivonulása a chikagói tűzoltóságának a legujabb szekereken zene kísérettel. 2. Lóverseny-sikfutás. I. díj 1 amerikai zsebóra láncsal, II. díj 1 dohányzó készlet, III. díj 1 tajtpipa. 3. Angol-Bur háború új fegyverekkel, díj a győztes csapatnak 5 kor. ezüst tallér. 4. Hordóba futás a levegőbe. I. díj 2 korona, II. díj 1 korona. 5. Cipóhalászat a levegőben, díj a cipőben talált pénz. 6. Sikfutás akadályokkal. I. díj cigarettatárca, 2-ik egy chinaezüst öngyújtó. 7. Chorney aviatikus repülése Berlinből Kunszentmártonba. Érke. délután 6 órakor. 8. Magyar csárdásverseny. Díj a férfi részére 1 tajtpipa, a nőnek 1 selyem fejkendő. 9. Világposta, a legtöbb levelezőlapot kapó hölgy egy szép, értékes tárgyat nyer. Este 10 órakor nagy fényes tűzijáték! A versenyzni kívánók jelentkezhetnek Dóka Bertalan testületi útkárnál bármikor. Kedvezőtlen idő esetén a népnepély augusztus 15-én tartatik meg.

— **Antiszemita világ.** Két zsidó találkozik az utcán.

— Tudod mi az ujság Kóbi?

— Nü?

— Meghalt a szombathelyi püspök.

— Mi közüm tüle?

— Nem is az a baj, feleli Náci, de én attól félek, hogy ebben az antiszemita világban megint katolikus papot fognak püspöknek kinevezni.

— **Feministák figyelmébe.** A Kuria egy elgázolási esettől kifolyólag a lovak tulajdonosának kártérítési kötelezettségét megállapította, illetőleg a kir. táblának ilyen értelmű ítéletét indokolásával együtt helyben hagyta. Az indokolás szerint a kártérítési kötelezettség azért volt megállapítandó, mert a lovak hajtásával a tulajdonos egy asszonyt bízott meg. Az asszony erőteljes volt s a lovak hajtásához gyermekkorától óta értett, a tulajdonos még is hibát követett el, mikor a hajtással megbizta, „mert lófogatok hajtására a nők nem alkalmasak, amennyiben az ehhez szükségképpen megkivánt tulajdonságok, nevezetesen a kellő testi erő, hidegvér, folytonos éber figyelem és az esetleges váratlan körülménynek megfelelő gyors elhatározási és végrehajtási képesség a nőknél az életnek közönséges tapasztalatai szerint hiányoznak”. Mi ugyan úgy tudjuk, hogy a nők az éber figyelmet s a gyors elhatározási képességet illetőleg nem szenvednek a férfiak mellett hátramaradásban, sőt talán felül is mulják azokat, de hát a Kuria által jóváhagyott ítéletben meg kell nyugodnunk. Abban azonban bizonyosak vagyunk, hogy az a táblabíró, aki ezt az ítéletet megszüvegezte, semmi esetre sem volt feminista.

— **Esküvő.** Urbán Ignác hajduszováti m. kir. csendőrmester ma délután 5 órakor vezeti oltárhoz Barna Ilonkát a kunszentmártoni róm. kath. templomban.

— **Vármegyénk alispánja a jegyzők árvaházaért.** Vármegyénk alispánja megleghangu rendeletet küldött a megyebeli községek előljáróihoz. Fölvívja őket az Erzsébet-árvaházra, mely elárult jegyzők gyermekeinek lenne nevelőháza s melynek létesítése érdekében a belügyminiszter ajánló rendeletet adott ki, hogy a községek mint erkölcsi testületek vásároljanak az Erzsébet-árvaház most kibocsájtott sorsjegyeiből. Alispánunk közli a belügyminiszter szép ajánlatát, a célt, azt, hogy a községi jegyzők megérdemlik fontos nemzeti munkájukért a társadalom odaadó támogatását. Alispánunk szép rendeletén tehát ez a dolog nem igen mulik; ám annál inkább a községi jegyzők urak fáradozásán. Az ő kari érdekeikről van szó. Kérjük karolják is föl. És hogy fölkarolják, kitűnik a jegyzők hivatalos lapja, a Községi Közlöny közléseiből. Ebben állandóan közlik azoknak a buzgó jegyzőknek nevét, akik legalább száz sorsjegyet helyeznek el a jótékony cél sikerére. Óhajtható, hogy a lelkes munkában a mi megyénk jegyzői járjanak elől. Ezt várja rendeletében alispánunk is.

— **Ebéd után.** Egyik tekintélyes nagybirtokos, — aki a vármegyében a fővénységéről volt ismeretes, — meghívta ebédre házához az egész vármegyei tisztikart.

Az igen rövid s nagyon egyszerű fogásokból állott, ebéd után, — majdnem éhesen — akartak távozni vendégei. A házigazda bucsuzóul, megköszönte vendégeinek szívességét amiért meghívásának voltak szívesek eleget tenni, s azon kéréssel fordult távozni akaró vendégeihez, hogy Uraim mikor lesz szerencsém legközelebb vacsorára?

Az egyik jóképű vármegyei tisztviselő odalépett a házigazda elé:

— Akár mindjárt méltóságos uram!

— **Magnetikai és geofizikai felvételek.** A közoktatásügyi miniszter rendeleti alapján báró Eötvös Loránd egyetemi tanár és segédei, dr. Pekár Dezső, Fekete Jenő, dr. Ribár István, Garcsár Sándor obszervatórok és Oltay Károly műegyetemi adjunktus az ország összes megyéiben több éven át magnetikai és geofizikai felvételeket fognak a szabad ég alatt végezni. A belügyminiszter felhívta a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a kiküldött feladatuk teljesítésében jóakarattal támogassák s a községek lakosságát figyelmeztessék, hogy azok a kiküldöttet tudományos működésükben ne zavarják, hanem inkább segítségükre legyenek.

A forrásnál palackozott és kereskedésekben árusított **igazi Ferencz József-keserűvíz** megfelelő adagolásnál sohasem fog lehangoltságot előidézni, mint az hashajtóknál gyakran előfordul. Általánosságban egy fél boros pohárnyi is elegendő. Érzékenyebb természetű egyéneknek már ennél kisebb adag is előidézheti a kívánt hatást. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-igazgatóság Budapesten.

— **Birtokváltások.** Az elmúlt héten a kunszentmártoni kir. járásbírószék telekkönyvi osztályánál a következő birtokváltások jegyeztettek be: Kardos Balázs megvette Szaszko Ignác házat 1600 koronáért, Kovács Márton és András megvette özv. Pozderka Miklósné földjét 19090 koronáért, Kis Márton és neje megvette Kis M. Rozál, János és József földjét 3400 koronáért.

— **Gőzmalom és gőzfűrészt átvétel.** Tudomásunkra jutott, hogy özv. Trincz Vilmosné gőzfűrészt, gőzmalom és fakeskedését a Weisz Testvérek törvényszékiileg bejegyzett cég, Weisz Antal és Arthur urak vezetésével átvették és az üzemet jóval kibővíve, működésüket már megkezdték.

— **A parasztkoosi és az automobil.** Radics Józsefné Tószegről Szolnokra igyekezett kocsiján, mikor látta, hogy az országuton egy automobil közeledik feléje. Az asszony idejekorán megállította kocsiját és leszállt arról, hogy lovainak hámját levegye, nehogy azok ijedtükben kárt csináljanak magukban, avagy az utasokban. Mikor készen volt munkájával, ép akkor robogott el az automobil és oly közel a kocsához, hogy az asszonyt elütötte. Radics Józsefnét életveszélyes sérüléseivel a szolnoki kórházba szállították. Az automobil Milch Gyula tiszavárkonyi földbirtokosé volt.

— **Jászfényszaru** községben tegnapelőtt, pénteken tűz ütött ki és hetvennégy lakóház és nagymennyiségű takarmány égett le. Jászberénytől tüzoltóságot kértek, de a nagy szárazság miatt nem tudták a tüzet elszigetelni.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1911. július 29.-től augusztus 5-ig születtek: Horvát István, Biró Endre László, Tóth Anna, Gyollai Béla. Házasságkötés: Horpácsi Imre és Tassi Ilona. — Elhaltak: Szántó Julianna 2 hónapos, Molnár István 6 éves, Kardos Mihályné Bozsik Rozália 26 éves, Berta István András 8 hónapos, Ambruzs Péter 1 hónapos, özv. Horváth Lászlóné Fehér Borbála 78 éves, Csomán Antal 7 hónapos, Nédó Rozália 23 éves.

Sir a harmat.

Sir a harmat a pusztára,
Egyre szűkebb már a fája,
Fogy a cserény, fogy a szárnyék,
Több a tanya, több az árnyék.

Sir a harmat az erdőre,
Ritkán riad a kürt öble,
Rész nyulik a vadonatra,
Fogy a fája, fogy a vadja.

Lassan elvész minden régi,
Pusztá, erdő nagy fönnségi,
Csillagszóró nyári égbolt,
Azon könnyez ami szép volt.

Kisteleki F.

Kánikula.

Az Európa fölött a levegőrétegben való állandó depressió kellett még nekünk az ő 40 C. fokú izzásával. Hihetetlen változást okozott ez. A kukorica lesült; takarmány nincs. Megdrágult minden. Szegény készfzetésből élő hivatalnok-osztály, ez kellett még neked.

És mindig így lesz, valameddig őstermelésre leszünk berendezve. Sorsunkat egy tavaszi eső, egy nyári eső dönti el. Ha pedig ránk pörköl a nap, lesül minden, oda a gazdák veritékes munkája s ami ezzel egy, a mezőgazdasági országban az őstermeléssel s kizárólag ezzel foglalkozó országnak minden rendű és keresetű tagja ezt nyögi.

Ma már azzal is tisztában vagyunk, hogy népelemzés szempontjából a kukorica lényegesebb termék a gabonánál. Ha mi nálunk kukorica terem, akkor nincs szegénység. Ha a kukoricát elsüti a nyári hő, hihetetlen pusztítást tesz a pelarga. A kukorica a szegény ember kenyere, jobb élése. Ha kukorica van, meghizik a nyáron papsajton, parajon élő poltrás malac s mégis jut a népnek is egy-két táplálóbbs falat. IV. Henrik francia királynak másként kellett volna uralkodó elveit formuláznia. Nem a vasárnapi tyukhuslevest kellett volna emlegetnie a paraszt fazekában, hanem így szólni: «Az szeretném, ha a legszegényebb embernek is volna hizóba fogva egy-két disznója.»

Az olvasó pedig azt fogja mondani: mindezek régen tudott és kesergett dolgok. De van-e kivezető? Műesőt nem csinálhatunk. Mit tegyünk? Nyári vezércikkirő, kelmed lenne csak az okos ember, ha megmondaná a teendőket.

Igaz. Műesőt nem csinálhatunk. Elemi csapást megakadályozni nem tudunk, legfőljebb csak szörnyű csapását tudjuk enyhíteni. Így mindjárt, hogy a csapás enyhítésénél maradjunk: a retentő hő ellenére is nem minden földön sült ki a termés. Texasban, Amerikában az olyan nyár, mint amilyen a mienk a mostani, állandó; ott már küzdenek a «Dry-Farming»-gal. Ezt az amerikai talajművelést Champel északamerikai tanár találta ki, nálunk is alkalmazták már s ahol alkalmazták, az abnormis nyár ellenére se következett be az aszály, ez a magyartalan és vészes szó. Hogy a Champel-féle talajművelésnek miben áll a titka s mi az, ez igazán nem a cikkirőra tartozik. Az a szaklapok föladata.

Másik, amit ebben a meleg kánikulában el kell mondanunk, hogy ma egy ország sem rendezkedhet, ha csak bankot nem játszik a sorssal egyoldalú kalászos termelésre, sőt őstermelésre se. Itt nem az emberi munka, a befektetett tőke és tudás dönti el az ütközet sikerét, hanem az — időjárás. Ez rajtunk kívül álló tényező.

Azért a nemzet vezetőinek feladata úgy irányítani a dolgokat, hogy a nemzeti termelés változatosabb legyen s biztosabb bázison nyugodjék, mint a labilis időjárás. Ez lenne az ipar. Ipari állam, vagy mondjuk állam, melynek ipara van, könnyebben szenved a időjárás szeszélyeit s nem egy-két eső dönti el inségét, vagy jólétét.

Függetleníteni kell magunkat az időjárás esélyeitől. Szervenadni, az időjárás kedvezéseit, vagy csapását elviselni így is kell, de nem lesz belőle nemzeti szerencsétlenség.

Most pedig egyelőre veszünk részt a nap izzó és természetes fürdőjében. Ez jót fog tenni idegeinknek. Attól tovább folytathatjuk azt a százados alvást, mely magyar fajunk keleti sajátsága. Minket semmi sem ébreszt föl. Ha fel is ébreszt, egy bizonyos, hogy nem — cselekvésre ébreszt.

Piaci árak.

Kunszentmárton, augusztus 6.	
Buza	10.10—10.30
Rozs	6.30—6.40
Árpa	7.20—7.30
Tengeri	7.60—8.00
Zab	7.40—7.50

Két vidéki polgárista

fiu- vagy leánygyermek teljes ellátást kaphat Herzog József községi fogyasztási adókezelőnél.

3 szobás lakás

megfelelő mellékhelyiségekkel, lehetőleg a központon, szeptember elsejére kerestetik. — Cim a kiadóhivatalban.

A szentesi határban

61 kat. hold föld szép tanyaépületekkel eladó.

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Szépe Sándornak

Szelevény alatt lévő

40 katasztrális hold földje,
az összes gazdasági épületekkel, kiadó.
Értekezhetni a tulajdonossal a szelevényi község házában.

Nagymunkás

elsőrendű uri- és magyar-

szabósegédet

raktári és rendelt munkákra állandó és rendes munkára felvételnek. Nős, önálló műhelyberendezéssel előnyben részesül.

VÁMOS MÁRTON

szabóipartelepén

Kiskunfélegyházán.

Butorozott udvari szoba

kiadó a Kossuth Lajos-utcában. Cim a kiadóhivatalban.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Jó családból való fiu

fixfizetéssel

tanoncnak

felvétetik

GREIF MIHÁLY

rőfős-kereskedésében Kunszentmárton.

Stözlze-féle

„ULTREFORM“

teljesen légmentes patent

befőttes-üvegek

WOLF DEZSÓ

üveg- és porcellán kereskedésében kaphatók.

Kivánatra mintával szívesen szolgálók.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltételékekkel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, régebbi drágább kamatu kölcsönöket átcserejlük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,

SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

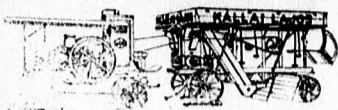
„A köztudatba ment át“

hogy csakis

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja

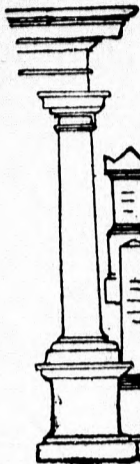
 teljes jótállás mellett
a leghíresebb motoreszközöket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hirneves motorgyára nem tévesztendő össze
más Kállai nevű cégekkel!

Kunszentmárton és vidéke n. é. közönsége körében még mindig sokan vannak, kik nem bírnak tudomással arról, hogy Kunszentmártonban rövid idő óta egy mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkőraktár és kőfaragó-műhely

létezik.

Dusan berendezett raktáramban mindennemű és alaku bel- és külföldi **granit, márvány és homokkő** anyagból készült mindenféle alaku **sirkővek 10—2000 koronáig** nagy választékban vannak.

Ezenkívül felvállalom a **sirboltok előállítását sirszegélyeket vasrácsozattal** vagy annakül, valamint a **sirkőveknek temetőbeni felállítását**, úgy helyben mint vidéken a legnagyobb pontosság mellett, saját felelősségemre igen szerény áráért.

Főtörekvésem oda irányul, hogy nálam a munka úgy kivitelben, valamint tartóságában és a lehető olcsó árban úgy a fűvárosi, valamint bármily vidéki hason üzlettel a versenyt szilárdul kiállhassam.

A temetőben levő siren:lékekre vésések és aranyozások, valamint régi márványkövek újra fényezését jutányos árban elvállalom.

Végül van szerencsém b. figyelmébe hozni, miszerint kívánatra személyesen dus mintáimmal és bővebb értesülés végett saját költségemre megjelenhetnek anélkül, hogy azért legesekélyebb megtérítést igényelnék.

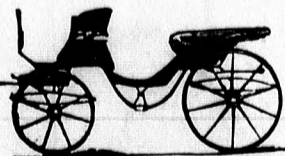
Magamat becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

PÁL ISTVÁN, kőfaragómester.

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJA
KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.
IZLÉSES MUNKA. ◻ GYORS SZÁLLÍTÁS.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca
Készít minden fajtájú hintókat és
féderes kocsikat.

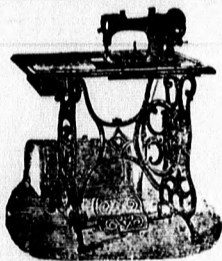
Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

Két drb 4 méteres vas-sin eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árák és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szerezhetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizetés.

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplő-készletek, malomberendezések és alkatrészek,** mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovátkolását és csiszolását elvállaljuk, ugyszint- **gazdasági gépek** gyors és megbízható javítását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak **autogén-forrasztását.** Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árák és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérleg javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller
SZOLNOK,

malomépítészet, gazdasági gép és mérleggyár.

Kunszentmárton-Tiszazugi-Naptár.

Kunszentmárton-Tiszazugi-Naptár cím alatt az 1912-ik évre

NAPTÁRT

óhajtunk kiadni, mely különösen mintegy utmutatója lenne a tiszazugi, kunszentmártoni s általában a környékbeli embernek.

A naptár a naptári és szépirodalmi részen és az általános tudnivalókon kívül tartalmazni fogja a megyei, járási, a járásbeli községi hivatalok hivatalos idejét, a tisztviselők neveit. A községi előljáróságok, hivatalnokok, előljárósági tagok névsorát; az országos vásárok, a környékbeli hetipiacok napjait.

Ismerteti az összes egyletek, társulatok cél-

ját, működését. Altalában tartalmazni fog sokféle hasznos tudnivalót.

Mivel a naptár

körülbelül 10000 példányban

még ez év október havában megjelenik, mint igen biztos és eredményes hirdetési eszközt is ajánlhatjuk és mivel hirdetések csak korlátolt számban veszünk fel, felkérjük a hirdetni szándékozókat, hogy hirdetéseiket már most feladni sziveskedjenek, azoknak mérsékelt árait a kiadóhivatal szabja meg.

Kunszentmárton, 1911 július hó.

Hazafiui tisztelettel

Wolf Dezső
kiadó.

dr. Kovács József
szerkesztő.

Dévai Jenő

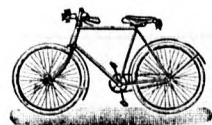
órák, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára

Kunszentmárton, piactér, a gyógyszerház mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye.

Értesítem a nagyközönséget, hogy Kunszentmártonban a piactéren levő óra és ékszerüzletemet tetemesen megnagyobbítva, abba nagy

varrógép-raktárt

létesítettem. Raktáron tartok óriási választékban minden újabb, modern szerkezetű

varrógép és kerékpárokat,

de csakis a

a legfinomabb gyártmányokat, úgy, hogy minden gépért több évi írásbeli jótállást vállalok.

Részletfizetésre

áremelés nélkül.

Régi varrógépek becseréltetnek, valamint alkatrészek is kaphatók.

Divatos menyasszonyi ékszerek nagy választékban.

Gramofonok és lemezek állandóan raktáron.

Tisztelettel
Dévai Jenő.